

EĞİTİM ve bilim emekçileri sendikası
EĞİTİM SEN
23 OCAK 1995

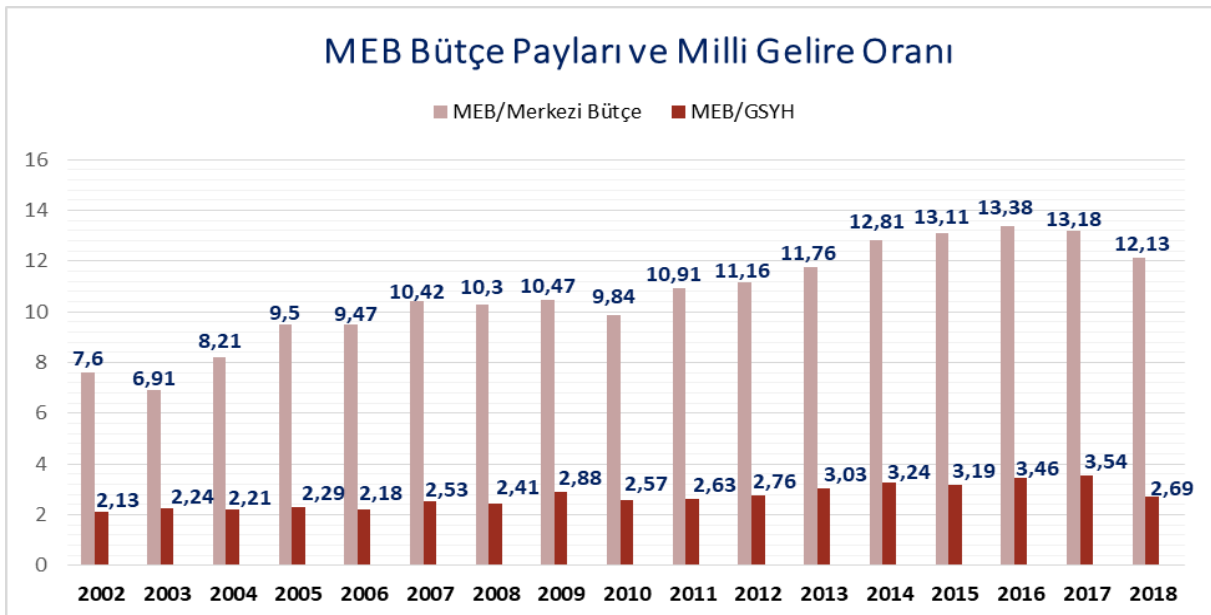
2018 EĞİTİM BÜTÇESİ EĞİTİM HARCAMALARINI YİNE HALKIN SIRTINA YIKIYOR!

2018 Merkezi Yönetim Bütçesi, geçtiğimiz hafta TBMM'ye sunulmuştur. 2018 yılı Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 7 Kasım Salı günü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülecektir. 2018 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) ayrılan bütçe rakamlarına bakıldığında, iktidar temsilcilerinin aksi yöndeki tüm iddia ve çarpıtmalarına rağmen eğitimin en temel ihtiyaçlarının yine görmezden geldiği, bütçenin önceki yıllarda olduğu gibi sadece zorunlu harcamalar dikkate alınarak hazırlandığı anlaşılmaktadır. Yıllardır kamu hizmetlerine özellikle de eğitime ayrılan kaynaklar sadece rakamsal olarak artmakta, doğrudan eğitim hizmetlerine yönelik yatırımlar açısından bütçelerde gerçek anlamda bir artışın olmadığı açıkça görülmektedir.

2017 yılında **85 milyar 49 milyon TL** olan MEB bütçesi, 2018 yılı için **92 milyar 529 milyon TL** olarak belirlenmiştir. Bütçe rakamları içinde en kapsamlı ve en yaygın kamu hizmetleri içinde yer alan eğitime ayrılan pay, hükümetin eğitim hedeflerini gerçekleştirmek bir tarafa, mevcut ihtiyaçları bile karşılayabilecek seviyede olmadığını göstermektedir.

EĞİTİM HARCAMALARI BÜYÜK ÖLÇÜDE HALKIN SIRTINA YIKILMAKTADIR

Yıllar itibariyle baktığımızda MEB bütçesinde sayısal olarak bir artış yaşanmasına rağmen, asıl bakılması gereken eğitim bütçesinin milli gelir içinde ne kadar yer aldığıdır. Geçtiğimiz 15 yıl içinde MEB bütçesinin milli gelire oranı çok az artmış olmasına rağmen, belirlenen rakamlar ihtiyacın çok altında kalmış ve eğitim harcamalarının esas yükü, eğitimi adım adım ticarileştirme ve kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması politikalarının da etkisiyle büyük ölçüde halkın sırtına yıkılmıştır.

AKP hükümetinin son 15 yıl içinde en başarısız olduğu alan tartışmasız eğitim alanıdır. Her bütçe döneminde eğitime en çok payı ayırmakla övünen siyasi iktidar, son yıllarda okulöncesi eğitimin zorunlu olacağı ve 2019 yılına kadar tüm okullarda tam gün eğitime geçileceğini iddia etmiştir. Bütün bu iddiaların gerçekleşebilmesi için 2018 MEB bütçesinde önceki yıllara kıyasla ciddi bir artış yapılması gerektiği açıktır.

TBMM'ye sunulan 2018 Bütçe Kanun Tasarısında MEB'e ayrıla bütçe rakamlarına bakıldığında, bir önceki yıla kıyasla oransal olarak artış değil, yüzde 1'lik bir azalma olduğu dikkat çekmektedir. Her fırsatta eğitime en çok payı kendilerinin ayırdığını iddia eden AKP hükümetleri döneminde eğitim bütçesinin milli gelire oranı OECD ortalaması olan yüzde 6'nın çok altındadır.

2017 bütçesinde MEB bütçesine merkezi bütçeden ayrılan pat yüzde **13,18** iken, 2018 yılı için ayrılan miktar oransal olarak yüzde **12,13**'e gerilemiştir. Benzer bir şekilde 2017 bütçesinde MEB Bütçesinin milli gelire oranı yüzde **3,54** iken, 2018 bütçesindeki oran **2,69** ile son yılların en düşük seviyesine gerilemiştir. Bütün bu verilerin en açık anlamı, eğitim harcamalarının önemli bir bölümünün, tıpkı geçmiş yıllarda olduğu gibi, 2018 yılında da halkın sırtına yıkılacağıdır.

MEB Bütçesinin Büyük Bölümü Yine Zorunlu Harcamalara Gidecektir

MEB bütçesinin rakamsal büyüklüğünün temel nedeni, hükümetin eğitime verdiği önemden değil, büyük ölçüde personel harcamalarından kaynaklanmaktadır. Bu durumun farkında olan MEB, eğitim emekçilerini esnek, kuralsız ve güvencesiz çalıştırmak için gece gündüz çalışmakta, sözleşmeli öğretmenlik uygulamasını temel alıp eğitimde güvencesizliği yaygınlaştırmaktadır.

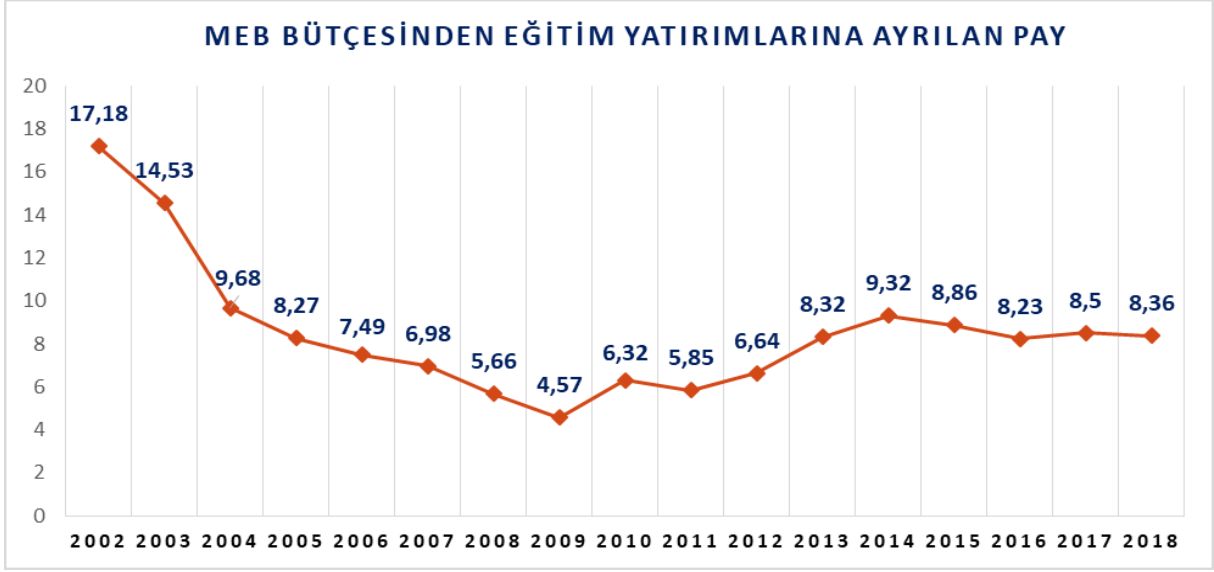
MEB'in Öğretmen Strateji Belgesi ile öğretmenlere yönelik performans dayatması ve angarya çalıştırma uygulamaları ile işgücü maliyetlerini aşağıya çekmeye çalışmasına rağmen, bakanlık bütçesinin yüzde 80'i personel için yapılan sabit ödemelere gitmektedir.

MEB bütçesinin büyük bölümü personel giderleri (**%69**) ve sosyal güvenlik devlet primi giderlerine (**%11**) gitmektedir. Başka bir ifadeyle, eğitime bütçeden en çok payı ayırdıklarını iddia edenler, bu payın **yüzde 80**'inin zorunlu olarak personel harcamalarına ayrıldığını özellikle gizlemeye çalışmaktadır. 2018 MEB bütçesi içinde mal ve hizmet alım giderlerinin payı **% 9,5**, cari transferler **% 3**, diğer giderler ise **% 7,5**'dir.

MEB'in Eğitim Yatırımları Tartışmasız Bir Şekilde Azalmaktadır

2002-2018 yılları itibarıyla MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan payın gelişim seyri, her fırsatta "Bütçeden en çok payı eğitime ayırdık" diyenlerin halkı nasıl kandırdıklarının, eğitime ayrılan bütçenin ne kadarının yatırıma ayrıldığını gizlemeye çalışarak gerçekleri nasıl çarpıttıklarını göstermektedir.

MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay 2002 yılında yüzde **17,18** iken, eğitim hizmetlerinin sunumu açısından çok önemli olan bu rakam 2009'da yüzde **4,57**'ye kadar gerilemiştir. 4+4+4 sonrasında zorunlu olarak kısmen de olsa artışa geçen eğitim yatırımlarına ayrılan bütçe oranı, 2014 sonrasında yeniden azalmaya başlamıştır. 2018 yılı itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay sadece ve sadece yüzde **8,36**'dır.

Hükümetin eğitim alanında önümüzdeki yıllarda hayata geçireceğini iddia ettiği okulöncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi ve bütün okullarda tam gün eğitime geçilmesi hedefinin mevcut bütçe rakamları ile gerçekleşmesi mümkün değildir.

2018 MEB bütçesinin bizlere gösterdiği en temel gerçek, eğitimde yaşanan yoğun ticarileşme sürecinin önümüzdeki dönemde artarak devam edeceği ve velilerin 2018 yılında cebinden yapacağı eğitim harcamalarının belirgin bir şekilde artacağıdır.

Eğitimden beklenen amaçların gerçekleşmesi, öğretmen açıklarının kadrolu istihdam ile kapatılması, eğitimin niteliğinin yükseltilmesi, okul-derslik açıkları sorununun çözülmesi, fiziki alt yapı ve donanım eksikliklerinin giderilmesi, öğretmen açıklarının giderilmesi ve diğer sorunlar için mevcut bütçe anlayışının acilen değişmesi gerekmektedir.

Eğitim, devredilemez bir kamusal haktır. Bu alanda yapılan çeşitli araştırmaların da gösterdiği gibi, devlet okullarında paralı eğitim uygulamaları yaygınlaştıkça, en düşük gelir dilimindeki yüzde 20'lik kesimin gelirleri içinde eğitim harcamalarına ayırmak zorunda oldukları pay artmaktadır. Söz konusu artış ise ancak gıda ve sağlık harcamalarından kısılarak gerçekleştirilebilmektedir. Bu koşullarda devlet okullarında eşitsizlikleri derinleştiren örnekler, var olan toplumsal eşitsizlikler doğrultusunda okulları ayrıştırmaya neden olmakta zenginle yoksula ayrı ayrı "devlet okulu", hatta aynı devlet okulu içinde gelir durumuna ya da başarı düzeyine göre farklı "sınıf"lar oluşturulmasının önünü açmaktadır.

Piyasacı eğitim sistemi, yaşamın her düzeyinde rekabeti, hizmetin bedelini ödemeyi, öğrenci ve velilerin "müşteri" haline getirilmesini hedefleyerek, toplumsal eşitsizliği ve toplumdaki sınıf farklılıklarını daha da derinleştirmektedir. Aynı okul içinde sınıflar, aynı bölgede okullar, farklı bölgeler, birbirleriyle rekabet içine sokularak eğitim hizmetleri piyasa kurallarına göre düzenlenmekte, öğrenciler birer yarış atı gibi sınavdan sınava koşmaktadır.

Yapılması gereken, kamusal kaynakların yine kamusal bir hak olan eğitim için, özel çıkarlar değil, toplumsal çıkarlar gözetilerek değerlendirilmesi ve sadece eğitimde değil, bütün alanlarda kamu harcamalarının payının artırılmasıdır.

Eğitim Sen olarak taleplerimiz;

- ❖ MEB bütçesinin milli gelire oranı en az iki kat artırılmalı, başlangıç olarak OECD ortalamasına (%6) çıkarılmalıdır...

- ❖ Kamu kaynaklarının özel okullara aktarılması uygulamasına derhal son verilmeli, eğitime yeterli bütçe, okullara ihtiyacı kadar ödenek ayrılmalıdır.
- ❖ MEB bütçesinden eğitim yatırımlarına ayrılan pay mutlak anlamda arttırılmalı, eğitimi ticarileştirmeyi hedefleyen, özel sektörle yapılan ya da yapılacak olan ortak projeler iptal edilmelidir.
- ❖ Artan oranlı vergi dilimi uygulamasına son verilmeli, ek dersler başta olmak üzere, tüm ek ödemeler temel ücrete dâhil edilmeli emekliliğe yansıtılmalıdır...
- ❖ 2018 yılında aile ve çocuk yardımı başta olmak üzere, sosyal yardımlar sembolik olarak belirlenmekten çıkarılmalı, ihtiyaç kadar artış yapılmalıdır...
- ❖ Eğitime hazırlık ödeneği sadece öğretmenlere değil, tüm eğitim ve bilim emekçilerine yılda iki kez en az bir maaş tutarında ödenmelidir...
- ❖ Eğitim emekçilerinin 3600 ek gösterge talepleri doğrultusunda düzenleme yapılmalıdır...
- ❖ Öğretmen, akademik personel, memur ve yardımcı hizmetli açıkları kapatılmalıdır.
- ❖ Tüm eğitim ve bilim emekçilerine insan onuruna yakışır bir ücret ve sağlıklı çalışma koşulları sağlanmalıdır...